Od studenta do nauczyciela – Kraków w grupie pilotażowej „Mistrzowskich praktyk”

2026-10-12

Kraków, Warszawa i Rzeszów zaangażują się w opracowanie nowego modelu współpracy szkół, uczelni i samorządów przy organizacji praktyk studenckich na kierunkach dających uprawnienia pedagogiczne. To właśnie ich przebieg ma wpływ na jakość pierwszych profesjonalnych doświadczeń przyszłych nauczycieli, a często również na samą decyzję o wejściu do zawodu.

Mowa o projekcie „Mistrzowskie praktyki”, zainicjowanym przez Sieć Organizacji Społecznych dla Edukacji, który będzie realizowany pod auspicjami Ministerstwa Edukacji Narodowej przez najbliższy rok.

W trzech miastach wybranych do pilotażu – Warszawie, Krakowie i Rzeszowie – lokalne samorządy oraz prowadzone przez nie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe podejmą ścisłą, partnerską współpracę z uczelniami, odpowiednio Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Uniwersytetem Rzeszowskim – by opracować model działań wzmacniających jakość praktyk studenckich na kierunkach przygotowujących przyszłych nauczycieli. W przedsięwzięcie zaangażowane będą także organizacje pozarządowe i Ośrodek Rozwoju Edukacji, co pozwoli połączyć doświadczenie praktyków, ekspertów i środowiska akademickiego.

Kraków swoją część działań projektowych zainaugurował oficjalnie 7 października podczas konferencji z udziałem wiceminister edukacji narodowej Katarzyny Lubnauer i przedstawicieli wszystkich podmiotów uczestniczących w projekcie.

– Bardzo ważne jest, aby studia praktycznie przygotowywały młodych nauczycieli do pracy w szkole, do wyzwań, które się z tym wiążą. To często praca w klasie bardzo zróżnicowanej, z edukacją włączającą, jak również konieczność bycia w stałym kontakcie z rodzicami. Zależy nam na takim modelu praktyk, który będzie przyciągał do tego zawodu i sprawiał, że młodzi ludzie będą chcieli na tej ścieżce zostać – powiedziała sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Katarzyna Lubnauer.

Podczas oficjalnego uruchomienia projektu towarzyszyli jej prorektor ds. kształcenia UKEN prof. Jacek Chmieliński, dyrektorka Wydziału Edukacji i Projektów Edukacyjnych UMK Magdalena Mazur, dyrektor Ośrodka Rozwoju Edukacji Mariusz Biniewski oraz przedstawicielka Sieci Organizacji Społecznych dla Edukacji Karolina Prus-Wirzbicka.

Doświadczony nauczyciel szkolny partnerem dla uczelni

– Widzimy ogromną potrzebę jak najlepszego przygotowania nauczycieli do zawodu. Studenci, którzy stają się nauczycielami, są rzuceni bardzo często na głęboką wodę. Mają przygotowanie merytoryczne, wiedzę i umiejętności, jednak szkoła to duży, żywy organizm, gdzie trzeba rozwiązywać wiele różnych problemów i już od początku podejmować decyzje. Praktyki powinny pomagać w wypracowaniu tego rodzaju umiejętności – podkreśliła Magdalena Mazur. Dodała, że Kraków

wytypował do realizacji projektu te szkoły samorządowe, które posiadają odpowiednie możliwości i zaplecze oraz zgłaszały w tym zakresie potrzeby.

W Krakowie zespół projektowy składa się z około 30 nauczycieli i nauczycielek, reprezentujących 10 szkół, którzy wspólnie z nauczycielami akademickimi z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej będą pracowali nad praktycznym przygotowaniem przyszłych nauczycieli języka polskiego, matematyki i geografii oraz wychowawców i pedagogów.

– Cieszę się, że to właśnie nasza uczelnia została zaproszona do projektu, tym bardziej że od początku naszego istnienia byliśmy jednostką skoncentrowaną na kształceniu nauczycieli, choć z czasem to się troszkę zmieniło – powiedział prorektor ds. kształcenia UKEN prof. Jacek Chmieliński. – Przedmioty, którymi będziemy się zajmować w ramach projektu, zawsze były trzonem naszej oferty i mamy na tym polu duże doświadczenie. Co nie oznacza, że nie możemy się dalej uczyć, wypracowywać nowych ścieżek. Dla nas nauczyciel, do którego wysyłamy studenta, jest kluczowy w całym procesie. On dzieli się swoim doświadczeniem, wykonuje pracę, która powinna być także odpowiednio wynagradzana i ten projekt to uwzględnia – dodał prorektor UKEN.

Szkoła: miejsce, gdzie dydaktyki przedmiotowe spotykają się z żywiołem lekcji

Jak będą wyglądały kolejne miesiące pracy? Projekt zakłada m.in. wzmocnienie roli nauczyciela-mentora, który wspiera rozwój studenta, pomaga analizować doświadczenia i udziela konstruktywnej informacji zwrotnej. Dlatego pierwszy etap poświęcony będzie diagnozie potrzeb i zaprojektowaniu programu szkolenia dla nauczycieli-mentorów i dyrektorów. Zasadnicza część projektu obejmie realizację tych szkoleń oraz przeprowadzenie praktyk studenckich już pod opieką przeszkolonych osób, wreszcie zebranie i analizę doświadczeń z tego procesu. Faza zamykająca projekt to ewaluacja i wypracowanie rekomendacji dla zmian systemowych.

– „Mistrzowskie praktyki” kierują się ideą kształcenia i doskonalenia nauczycieli przy tablicy, w rzeczywistym miejscu pracy, co jest bardzo cenne, bo świat szkolny dynamicznie się zmienia. Rolą Ośrodka Rozwoju Edukacji jest m.in. przygotowanie programu mentoringowego dla szkół, które będą przyjmowały studentów i studentki na praktyki, oraz przeprowadzanie pilotażowych spotkań seminaryjnych dla grupy dyrektorów, aby mogli się dzielić tym, co wnosi w życie szkoły praktyka studencka – zaznaczył dyrektor tej jednostki Mariusz Biniewski.

Dzięki tak szerokiej współpracy projekt będzie wyjątkową przestrzenią wymiany doświadczeń – nie tylko pomiędzy szkołami i uczelniami, ale również pomiędzy różnymi poziomami systemu edukacji. Już na etapie przygotowania powstały więzi międzywydziałowe służące wspólnej refleksji nad tym, jak przygotowujemy przyszłych nauczycieli do zawodu.

Zaczęło się od rozmów: praktyki to nie tylko formalność

– Kiedy pytaliśmy nauczycieli szkolnych i akademickich, dyrektorów, jakiego kształcenia chcemy, zgodnie wskazywali, że praktyki zawodowe dla przyszłych nauczycieli są takim obszarem, nad którym wszyscy powinniśmy się pochylić. I tak powstał ten projekt. Cieszę się, że zyskał uznanie dwóch

ministerstw, bo oprócz resortu edukacji, także i resortu nauki i szkolnictwa wyższego. Będziemy pracować nad tym, żeby przyniósł rozwiązania, które na stałe trafią do systemu edukacji – zadeklarowała Karolina Prus-Wirzbicka z Sieci Organizacji Społecznych dla Edukacji.

Łącznie w opracowaniu nowego modelu współpracy międzyinstytucjonalnej przy organizacji praktyk pedagogicznych udział weźmie ponad 100 nauczycielek i nauczycieli z ponad 50 szkół oraz pracownicy i pracowniczki 11 wydziałów z trzech uczelni.

Wypracowane rozwiązania będą odpowiadać na realne potrzeby szkół, nauczycieli i studentów przygotowujących się do zawodu – wzmocnią poczucie, że praktyki studenckie to nie tylko obowiązek, ale przede wszystkim miejsce tworzenia wiedzy pedagogicznej i systematycznego kontaktu opiekuna z uczelni z nauczycielem-mentorem i studentem.

Tak powstaje przestrzeń do analizy doświadczeń, rozmowy o praktyce i wspólnego poszukiwania rozwiązań. Student aspirujący do zawodu nauczyciela powinien mieć poczucie, że refleksja nad doświadczeniem jest równie ważna jak samo prowadzenie zajęć. Od sposobu poprowadzenia praktyk, które są doświadczeniem konfrontacji wiedzy wyniesionej z uczelni ze szkolną rzeczywistością, podejmowania pierwszych decyzji dydaktycznych i wychowawczych, bardzo wiele zależy: nie tylko to, jakimi nauczycielami staną się praktykanci, ale również to, czy ostatecznie wybiorą ten zawód.

Budowanie trwałego partnerstwa między instytucjami, kluczowego dla profesjonalnego przygotowania przyszłych nauczycieli, to także zadanie niezwykle ważne w obliczu wyzwań stojących przed oświatą – rosnącej średniej wieku kadry nauczycielskiej i braku młodych nauczycieli. Dobre przygotowanie przyszłych nauczycieli i przyciągnięcie ich do zawodu jest jednym z kluczowych warunków utrzymania jakości edukacji i rozwoju polskiej szkoły.